

MANUÁL ÚSPORNÝCH OPATRENÍ UNIVERZITY MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI



Ceny energií v rokoch 2022 a 2023 prelomili niekol'koročné rekordy a stávajú sa hybnou silou rastu cien vstupov a inflácie. Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici rovnako ako ďalšie subjekty verejného a súkromného sektora očakávajú rast cien energií aj v priebehu nasledujúceho roka. Bezprecedentný rast bude predmetom stabilizačných a dopady zmierňujúcich opatrení zo strany vlády Slovenskej republiky a rovnako kompenzácií na strane Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Úplnú sanáciu nárastu cien energií zo strany vlády Slovenskej republiky a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR nie je reálne očakávať. V aktuálnej situácii na trhu s energiami nie je možné predvídať vývoj cien energií a každý zodpovedný hospodár by mal vytvárať rezervu na nepredvídateľné situácie a hľadať vlastné zdroje krytie. Zavádzaním úsporných opatrení je možné čiastočne zmierniť dopady energetickej krízy a rastu cien vstupov. Vláda Slovenskej republiky schválila materiál „Návrh opatrení na zníženie spotreby energií vo verejných budovách: Verejná správa ide príkladom“. Schválený materiál predpokladá úsporu spotreby energie na prevádzku verejných budov na úrovni 15 percent do 30. 4. 2023. Materiál je návodom nielen pre orgány štátnej správy, ale aj ostatné subjekty verejného sektora. Obsahuje trinásť opatrení, z ktorých nasledovné budú implementované aj v prevádzke budov UMB Banská Bystrica.

MANUÁL ÚSPORNÝCH OPATRENÍ UNIVERZITY MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI



Redukcia resp. odstávka „ostrovných systémov vykurovania“ (opatrenie, ktoré má vplyv na vyučovací proces). Opatrenie sa dotkne obmedzenia prevádzky bazéna KTVaŠ FF UMB, Auly Beliana, Auly Rotunda. V interiérových priestoroch univerzity dôjde znížením teploty na približne 20 stupňov Celzia a útlmu vykurovania vo vybraných učebniach a priestoroch.



Systémové opatrenia v dodávke teplej úžitkovej vody zamerané na optimalizáciu výroby a distribúciu teplej úžitkovej vody obmedzením cirkulačných okruhov a veľkoobjemových bojlerov TÚV. Opatrenie môže spôsobiť odstávku teplej vody v priestoroch, kde podľa hygienických noriem nie je povinné jej zabezpečenie.

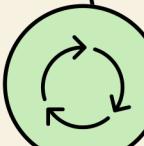


Systémové opatrenia ostatných spotrebičov el. energie. Opatrenie je zamerané na optimalizáciu počtu spotrebičov na pracovisku z pohľadu ich prevádzky a bezpečnosti. Využívanie a zapojenie spotrebičov na pracovisku musí byť v súlade so smernicou UMB č. 2/2023 a príslušných STN o bezpečnom a ekonomickom prevádzkovanie elektrických spotrebičov. Vypínanie spotrebičov na konci pracovnej doby a ich odpájanie z elektrickej siete (úspora prevádzky tzv. stand-by režimu spotrebičov).

MANUÁL ÚSPORNÝCH OPATRENÍ UNIVERZITY MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI



Implementácia opatrení na optimalizáciu osvetlenia exteriéru a interiérov UMB v Banskej Bystrici. Napojenie centrálneho ovládania verejného osvetlenia na riadiaci systém oddelenia energetiky, eliminácia porúch stmievacích čidiel a následného presvecovania, riadené vypínanie osvetlenia v nočných hodinách, výmena žiarivkových svietidiel za LED a ďalšie.



Investičné akcie energetického hospodárstva (obnoviteľné zdroje): prepojenie fotovoltaického systému do siete elektrickej energie, montáž solárnych systémov, optimalizácia vykurovania budovy Gaudeamus, rekonštrukcia kotolne FPVaMV, inštalácia merania a regulácie VZT telocvične Tajovského 40 a ďalšie.



Prehodnotenie energetického zabezpečenia krátkodobých nájmov (paušálne úhrady energií v maximálnej možnej miere nahradit certifikovaným meraním a technickými jednotkami spotreby). Režimové útlmové opatrenia prevádzky nevyužívaných učebných a ostatných priestorov.

MANUÁL ÚSPORNÝCH OPATRENÍ UNIVERZITY MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI



Zavedením úsporných opatrení predpokladáme úsporu primárnej energie na úrovni viac ako 15% ročnej spotreby UMB. Vytvorená rezerva prispeje ku zmierneniu dopadov energetickej krízy na rozpočet a preukáže schopnosť univerzity reagovať na prebiehajúce a budúce krízové obdobia.

Objekty UMB sú z pohľadu skladby veku predovšetkým historické budovy a budovy postavené pred rokom 2000, ktoré v mnohých prípadoch nespĺňajú aktuálne požiadavky na energetickú efektívnosť a účinnosť. Dlhodobé útlmové opatrenia spojené s výrazným znížením vnútornej teploty nie sú vhodným riešením z pohľadu možných konštrukčných poškodení a tvorby plesní. Opatrenia krátkodobého znížovania teploty vnútorných priestorov a následné vykúrenie prevádzkových priestorov je z pohľadu efektívnosti, predovšetkým v historických budovách, sporné.

Vedenie UMB aj z uvedeného dôvodu uprednostnilo realizáciu prezenčnej výučby v priestoroch univerzity. Súčasne nechce neprenášať zvýšené náklady na vykurovanie, spotrebu elektrickej energie a iných služieb do domáceho prostredia učiteľov a podporného personálu. Rok 2023 bude z pohľadu málo predvídateľných výkyvov cien energií a rastu nákladov na prevádzku a proces výučby náročný. Zavádzanie úsporných opatrení, vytváranie finančných rezerv je racionálnou voľbou a súčasne skúškou schopnosti UMB adaptovať sa na meniace sa ekonomicke prostredie.

MANUÁL ÚSPORNÝCH OPATRENÍ UNIVERZITY MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI

AKO MÔŽE KAŽDÝ Z NÁS PRISPIEŤ?



Nepoužívať domáce a necertifikované spotrebiče v elektrickej sieti. Sú to predovšetkým elektrické ohrievače, prenosné chladiace zariadenia a iné energeticky náročné spotrebiče. Súčasne sú to spotrebiče, ktoré neprešli revíziou a sú bezpečnostným a požiarnym rizikom, ktoré nepokrýva platná poistná zmluva na majetok. Pri odchode z kancelárie, učebne, ubytovacej jednotky vypnúť svetlú a elektroniku, ktorá nemusí byť v prevádzke (nabíjačky na telefóny, tablety a iné zariadenia).

Upraviť čas vyučovacieho procesu a prevádzky priestorov s využitím denného svetla. **Vetrať** priestory intenzívne a krátko aby nedochádzalo k vychladnutiu teplom nakumulovaných priestorov. Nevetrať nehospodárne, dlhodobo otvorenými „vetračkami“ okien. Nevetrať priestory vybavené zariadeniami riadeného vetrania (rekuperačné a vzduchotechnické jednotky).

MANUÁL ÚSPORNÝCH OPATRENÍ UNIVERZITY MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI

AKO MÔŽE KAŽDÝ Z NÁS PRISPIEŤ?

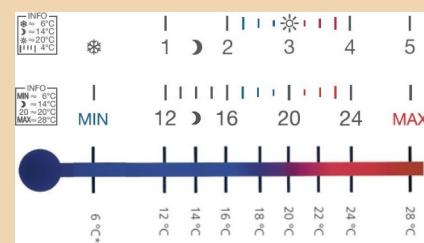


Správne nastaviť a používať termostatické hlavice vykurovacích telies v kanceláriách a miestnostiach určených na výučbu.

Termostatická hlavica je regulačné zariadenie, ktoré dokáže samovoľne regulovať prietok vykurovacej vody do vykurovacieho telesa. Štandardnou súčasťou zariadenia je stupňová škála od 1 do 6. Zvyčajne je na nej možné nájsť aj symbol hviezdicky (vločky). Nastavenie hlavice na určitý stupeň je zárukou konštantne rovnakej teploty. Pokial' dôjde k zvýšeniu teploty v miestnosti vplyvom prídatných zdrojov tepla (napr. slnečné žiarenie, teplo z domáčich spotrebičov, alebo prítomnosť viacerých osôb), termostatická hlavica obmedzí prívod tepla do radiátora, zároveň zaistí okrem tepelnej pohody aj značné úspory tepla. Odporúčané nastavenie termostatickej hlavice pre teplotu 20 °C je stupeň č. 3. Nastavenie vyššieho stupňa z dôvodu prednastavenej regulácie vstupnej teploty vykurovania nemá význam.

Symbol vločky sa používa pri vetraní a aj vtedy, keď je miestnosť dlhodobo nevyužívaná. Takto nastavená hlavica udrží teplotu na cca 7 – 8 °C.

Pri vetraní nedôjde k príliš veľkému úniku tepla a pri dlhodobo nevyužívaných priestoroch nedôjde k zamrznutiu vody v potrubí.





ĎAKUJEME